

Samlingsdatabasen ved VM – retningslinje for katalogisering

Versjon 3, 16.01.2019

Torkel Johansen

02	Kjerner, kjernefragment og prepareringsavslag
021	Kjerne
0211	Konisk kjerne
0212	Kjølformet kjerne
0213	Håndtakskerne
0214	Ensidig kjerne

02141

02142

0215

0216

0217

0218

02181

02182

02183

0219

022

0224

The screenshot shows a database application window titled 'Gjenstandsbasen, NTNU'. It features a table with columns: 'Ressursnr', 'Lnr', 'Lnr_2', 'Treningsid', 'Gjenstandstype', 'Form', 'Type_hverst', 'Antall_hjeger', 'Pristid', 'M_2', and 'Form_Ligne_N'. The table contains several rows of data. To the left of the table is a navigation pane with a tree view containing various categories such as 'Museum (%)', 'Lnr (%)', 'Lnr_2 (%)', 'Antall (%)', 'Sektor (%)', 'Pristid (%)', 'Gjenstand (%)', 'Inkommet med (%)', 'Form (%)', 'Materiale (%)', 'Fyrke (%)', 'Kompose (%)', 'Gjfr (%)', 'Gnr (%)', 'Bnr (%)', 'Lokalisert (%)', 'Lokaltid (%)', 'Sjog (%)', 'Fug (%)', 'Forskjelle (%)', 'Kor av form (%)', 'Kor av gjenstand', and 'Sik i rapport (%)'. The main window also has a menu bar with options like 'Aktiv', 'Følge', 'Fø', 'Sik', 'Rapport', 'Resultat', 'Vind', and 'Hjelp'.

Innhold

Samlingsdatabasen ved VM – retningslinje for katalogisering	1
Innledning.....	3
Formål.....	3
Organisering av materiale før oppstart.....	3
Inntaksvurdering	4
Inndeling med museumsnummer	4
Organisering av gjenstandsmaterialet	4
Gjenstandsbasen: skjema og funksjoner.....	5
Aksesjon	6
Fellesopplysninger	9
Gjenstandsopplysninger (generelt)	13
Skjema for kontekstbasert registrering: steinalder og middelalder	17
Skjema for steinalder – klassifikasjonsnøkkel og tallkoder	20
Sammendrag	21
Avslutte katalogisering: kvalitetssikring og avlevering til magasin	22
Kvalitetssikring	22
Avlevering.....	22
Øvrige rutiner, etterarbeid.....	22
Vedlegg 1: Periodeinndelinger	24
Vedlegg 2: Eksempler på funnbeskrivelse (fellesopplysninger)	25
Vedlegg 3: Eksempler på gjenstandsbeskrivelser	28
Vedlegg 4: Steinaldermateriale - inndeling, nummerering og pakking.....	29
Bruk av undernummer	29
Merking av steinaldermateriale	30
Pakking av steinaldermateriale	31

Innledning

NTNU Vitenskapsmuseets kulturhistoriske samlinger registreres og forvaltes i MUSITs samlingsdatabaser. Denne veiledningen gir en innføring i hvordan en registrerer data i gjenstandsbasen ved mottak og katalogisering. Veiledningen er ment å fungere sammen med opplæring i katalogisering og databaserutiner ved oppstart av etterarbeid.

- For opplæring, ta kontakt med databaseadministrator Torkel Johansen, torkel.johansen@ntnu.no
- For spørsmål om inntaksvurdering, innordning, systematikk mm., kontakt magasin@vm.ntnu.no
- For informasjon om første gangs bruk av basen, grensesnitt, søketips og datasettenes innhold, se egen [søkeveiledning](#) på rutinesiden (se nedenfor).
- Alle retningslinjer og andre ressurser for etterarbeidet finnes på museets rutineside for samlingene, <https://innsida.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/Rutiner+for+samlingsforvaltning+Kulturhistorie>

Formål

Katalogiseringen i samlingsdatabasen har 2 formål:

- Å etablere et systematisk datagrunnlag for langsiktig bevaring og forvaltning av arkeologisk materiale i samlingene.
- Å publisere en museumskatalog som på en saklig og effektiv måte gjør informasjon om objekter, deres funnomstendigheter og tilgjengelige dokumentasjon lett tilgjengelige utad.

Av dette følger det at **systematikk, lesbarhet og etterprøvbarehet** er viktige rettesnorer når en registrerer i gjenstandsbasen. Hold god orden, bruk språk med publiseringskvalitet og sørg for at det er god sammenheng mellom katalogiseringen og øvrig dokumentasjon. Redegjør for funnene saklig og effektivt; utfyllende, men kortfattet.

Organisering av materiale før oppstart

Innsamlede funn skal gjennomgås og organiseres før en starter katalogisering.

Ved oppstart av etterarbeid er det god praksis å **kontrollere funnene opp mot midlertidige funnlister** for å sikre at alt er kommet med før en starter prosessen med å innordne materialet.

Deretter foretas en **inntaksvurdering** hvor en i samråd med samlingspersonale og evt. prosjektleder velger ut hvilket materiale som skal innordnes i samlingene.

Deretter må en bestemme seg for **hvordan materialet skal organiseres** ved innlegging i basen, slik at katalogen og datasettet får en stringent struktur. Dette omfatter **inndeling med museumsnummer og organisering av gjenstandsmaterialet** før katalogisering.

Formålet med disse forberedelsene er:

- å sikre at alt innsamlet materiale kommer med i innordningsprosessen
- å lette katalogiseringsarbeid og sikre god datakvalitet
- å gjøre materialet lettere tilgjengelig for forskning og forvaltning i etterkant

Inntaksvurdering

Før oppstart av katalogisering skal det være gjennomført en inntaksvurdering av hvilket materiale som skal innordnes og katalogiseres i samlingen. Museumsnummer tildeles først når dette er gjennomført. Inntaksvurdering gjennomføres i samarbeid med magasinforvaltere og feltpersonale. Ved inntaksvurdering skal alt materiale fremlegges og gjennomgås, og det skal gjøres prioriterte utvalg av gjenstander og prøvemateriale som skal innordnes for å sikre kildematerialet for fremtiden. Utvalget baseres på de føringer som legges til grunn i museets [samlingsplan](#). Formålet med inntaksvurderingen er å sikre høy kvalitet og bærekraftig innordning av materiale i samlingene.

Se retningslinje for inntaksvurdering på rutinesiden for nærmere informasjon.

Inndeling med museumsnummer

Ved inntaksvurdering deles funnene opp med museumsnummer. Museumsnummeret brukes for å gruppere gjenstander eller kontekster som logisk sett hører sammen i et samlet funn, og som en ønsker å dokumentere under en felles beskrivelse.

Inndeling med museumsnummer avhenger dermed av hvilke egenskaper ved funnet en ønsker å fremheve og dokumentere ved katalogisering, og hvordan en ønsker å presentere funnets fellesopplysninger. Grupperingen utgår normalt fra funnet selv og dets egenskaper. Eksempelvis:

- **Sluttede funn** som er nedlagt samlet (gravfunn, depotfunn etc.) skal gis egne museumsnummer for å dokumentere hvilke gjenstander som hører sammen i funnet. Dette fordi *funnkombinasjoner* er metodisk viktige i flere analyser (kronologi, sosial status etc.).
- **Aggregerte funn** som ikke er nedlagt i en, konkret hendelse (f.eks. boplassfunn e.l.) vil vanligvis grupperes med museumsnr. etter funksjonelle eller kronologiske kriterier (eksempelvis: separate bygninger, aktivitetsområder, faser e.l.).

Se [retningslinje for bruk av museumsnummer og undernummer](#) på rutinesiden for mere detaljert informasjon.

Organisering av gjenstandsmaterialet

Etter tildeling av museumsnummer, sorteres og organiseres gjenstandsmaterialet under sine respektive museumsnummer. Gjenstandene kan da organiseres **numerisk** eller **kontekstuell**, og tildeling av undernummer vil følge den ordningen som legges til grunn.

- Ved en **numerisk organisering** settes gjenstandene opp i rekkefølge etter viktighet og relevans, og de viktigste gjenstandene skal da stå først i rekken av undernummer som skal tildeles. Gravfunn og depotfunn er typiske eksempler på funn som **skal** organiseres numerisk ved katalogisering.
- Ved **kontekstuell organisering** sorterer en alle gjenstandene etter hvilket kontekst de er funnet i, slik at gjenstander fra samme kontekst kan legges inn på samme kontekstskjema i steinalder- eller middelalderskjemaet. Det er da viktig at en har sortert materialet godt på forhånd, og at en lager en logisk rekkefølge på kontekstene som er lett for andre å følge. Boplassfunn og byarkeologiske funn er typiske eksempler på materiale som kan organiseres etter kontekst.

I noen tilfeller kan det være aktuelt å bruke en kombinasjon av disse metodene. **Dersom du er i tvil hvordan du best kan organisere materialet, kontakt magasinforvalter.**

Inndeling med undernummer

I katalogiseringsprosessen tildeles undernummer til alle enkeltobjekter i funnet. **Som hovedregel skal ett isolert objekt eller individ alltid ha ett, unikt undernummer og beskrives som en egen post i databasen.** Dette gjelder også objekter med standardisert utforming, objekter som foreligger i flere deler/fragmenter og individuelle prøver som skal innordnes i samlingen.

Unntak fra regelen her er massematerialer som avslag, produksjonsavfall og tilsvarende materiale som det ikke er nødvendig eller hensiktsmessig å beskrive som separate poster. Disse kan dokumenteres under samme post/undernummer.

Unntaksvis kan det være aktuelt å dele opp enkeltobjekter eller individer på flere undernummer. Dette gjelder f.eks. spesielt komplekse/sammensatte objekter med flere sammenhørende deler (eksempel: kirkekunst), eller der det foreligger spesielle kontekstuelle forhold som en ønsker å ivareta ved innordning (eksempel: deler av samme individ som er funnet spredt på flere kontekster). I slike tilfeller må en vurdere hva som nødvendig detaljeringsgrad for fremtidig forskning og forvaltning av objektet. I tillegg kan det være en fordel at disse numrene står i en sammenhengende sekvens.

Se retningslinje for bruk av museumsnummer og undernummer på rutinesiden for nærmere informasjon. For undernummering av steinalderfunn, se vedlegg 4.

Ta kontakt med samling/magasin dersom du er i tvil om hvordan materialet skal nummereres!

Gjenstandsbasen: skjema og funksjoner

Gjenstandsbasens viktigste funksjonsknapper finnes i øvre del av hvert skjermbilde. Funksjoner fra venstre til høyre:

Ny post (legg til) | Lagre | Angre | Slett post | Oppfrisk referansetabeller | Neste post | Forrige post.

Gjenstandsbasen er delt inn i flere skjema og faner. De ulike skjemaene er organisert som faner i gjenstandsbasen, eller kan hentes frem i MUSIT-basens utforsker/navigatorfelt:

- **Aksesjon** – applikasjon/skjema for førstelinjeregistrering av funn som kommer til museet.
- **Fellesopplysninger** – skjema for reg. av felles opplysninger om et sluttet arkeologisk funn; sted, periode, museumsnummer osv. Her kan du også hente opp og vise funnets gjeldende kartfesting (knapp merket «G» midt på skjema).
- **Gjenstandsopplysninger** - skjema for beskrivelse av individuelle gjenstandsbeskrivelser i et samlet funn
- **Sammendrag** skjema for generering av automatisk katalogtekst for videre redigering
- **Foto** – fane for opptak og visning av gjenstandsfoto
- **PDF-opplasting** – fane for opplasting av redigert katalogtekst som skal publiseres
- **Magasin** (omtales ikke i denne veiledningen)

- **Forvaltning** (omtales ikke i denne veiledningen)
- **Konservering** (omtales ikke i denne veiledningen)
- **Steinalderskjema** – applikasjon/skjema for registrering av slåtte og slipte steinartefakter fra steinalder
- **Middelalderskjema** – applikasjon/skjema for registrering av massemateriale fra f.eks. byundersøkelser og lignende.

De to sistnevnte skjemaene er organisert i en tabellstruktur med et mindre utvalg felter for å lette registreringsarbeid for massemateriale. Alle data lagres imidlertid samme sted, og gjenstandsdata kan derfor redigeres uavhengig av hvilket av de ulike gjenstandsskjemaene de vises i.

Aksesjon

Skjemaet for aksesjon brukes for å registrere overordnede funnopplysninger når et funn kommer til museet, eller før oppstart av et utgravningsprosjekt. Normalt vil et utgravningsprosjekt ha fått et aksesjonsnummer på forhånd som identifiserer undersøkelsen mens den pågår i felt.

The screenshot shows the 'Aksesjonsregistrering' web application. The interface includes the following sections:

- HID:** 1503620
- Aksesjonsnr:** 2014/197
- Saksnr:** 2014/11558
- Lokalitets-ID:** Ingen data
- Periode:** Ingen data
- Person/rolle:** registrer ny person. Table with columns: Navn, Rolle.

Torkel Johansen	mottok
Torkel Johansen	registrert av
Johanne Ranvik	innkommet ved
Hanne Hongset	funnet av
- Steder:** Legg til sted, Fjern Sted. Table with columns: Fylke, Kommune, Gård, Gnr, Bnr, Bruk.

Møre og Romsd	Aure	Ramsvik	64		
---------------	------	---------	----	--	--
- Dato/Rolle:** Table with columns: Rolle, Dato.

mottaksdato	30.05.2014
registreringsdato	17.06.2014
- Gjenstander/funn/inntakstomstendighet/kontaktoppl. privat finner:** Funn fra registrering i forbindelse med ny vannledning Aure-Lesund. Omfatter 2 separate lokaliteter:
 - T26334 - flintavslag fra lokalitetsID 173676 (lok. 1)
 - T26335 - flintavslag fra lokalitetsID 173675 (lok. 2)
- Tildelte museumsnr:** Table with columns: Museumsnr, Overført.

T26335	☒
T26334	☒
- Saksgang:** 0 - Ingen
- Sak avsluttet:**
- Avsluttet dato:**
- Vedlegg finnes:**

Figur 1: Skjema for aksesjon

Etter inntaksvurdering brukes aksesjonsskjemaet for tildeling av ett eller flere **museumsnummer** for funn fra en undersøkelse. Tildeling gjøres av magasinforvalter. Museumsnummer må være reservert i aksesjonsskjema før en får starte registrering / katalogisering i gjenstandsbasen (se nedenfor).

Aksesjonsskjemaet har følgende felter:

Aksesjonsnr

Midlertidig løpenummer på formen årstall/nummer (eks. 2017/42). Genereres automatisk ved oppretting av nytt aksesjonsskjema. Brukes for å identifisere funn før katalogisering, både i felt og samling.

Saksnr

Saksnummeret som undersøkelsen har i saksbehandlings- og arkivsystem (ephorte, P360 e.l.).

LokalitetsID:

Dersom funnet stammer fra et registrert fornminne, registreres fornminnets ID i Riksantikvarens fornminnedatabase Askeladden her. Det er mulig å legge til flere lokalitetsID for en og samme aksesjon.

Periode:

Angi hvilke(n) periode(r) funnene stammer fra. Du kan her velge en til flere perioder.

Funnkategori

Angi hvilken type kontekst undersøkelsen omfatter (gravfunn, boplassfunn etc.). Dersom det er flere ulike kontekster kan heller registrere dette ved endelig katalogisering i fellesopplysningskjemaet.

Funnet/fremkommet ved

Angi hvilken type innsamling det er snakk om (utgravning, registrering, metallsøking e.l.).

Lokalitetsnavn

Angir lokalitetens navn slik den er nedfelt i øvrig dokumentasjon (Lilleheia 8, Hallem grav 5 e.l.).

Person/rolle

Angir navn på person og hvilken rolle denne har mht. aksesjonen (funnet av, innkommet ved, registrert av). Det kan registreres en til flere personer.

Dato/rolle

Angi dato og hvilken rolle datoen har i aksesjonen (funndato, mottaksdato, registreringsdato). Det kan registreres en til flere datoer.

Steder

Angi hvilket administrativt sted (matrikeladresse) funnet stammer fra (fylke, kommune, gård, gårdsnummer, bruk, bruksnr). Bruk og bruksnummer skrives inn manuelt, de øvrige feltene må velges fra en forhåndsbestemt referansetabell.

Gjenstander/funn/innkomstomstendighet etc.

Fritekstfelt hvor all relevant informasjon om aksesjonen kan føres inn (finner, kontaktinfo, omstendigheter, notiser, merknader etc.). Feltet fungerer som en midlertidig «huskelapp» om funnet mens det er under innordning, men er ikke den endelige beskrivelsen av funnomstendighetene – dette gjøres senere i gjenstandsbasen.

Tildelte museumsnummer

Viser hvilke museumsnummer som er tildelt til gjeldende aksesjon. Dersom funnene er overført til gjenstandsbasen for katalogisering, er dette avkrysset i feltet «overført». En kan da søke på museumsnummeret i gjenstandsbasen.

Saksgang

Angir status for saksbehandlingen av aksesjoner. Brukes ikke for utgravninger.

Sak avsluttet

Angir om saksbehandlingen for aksesjonen er avsluttet. Dette avkrysses av magasinforvalter når funn er avlevert hylleklare og ferdig katalogisert til magasin.

Tidel museumsnummer

brukes for å tilordne museumsnummer til aksesjonen. Brukes kun av magasinforvaltere.

Opprett funn i gjenstandsbasen

Overfører alle registrerte museumsnummer til gjenstandsbasen. Kun nummer som tidligere ikke er overført blir da flyttet til sistnevnte. Alle som katalogiserer kan bruke funksjonen.

TIPS! Data som registreres i aksesjonsskjemaet kan senere fritt redigeres og endres i fellesopplysningskjemaet under katalogiseringen - fellesopplysninger og gjenstandsdata fra katalogisering blir den endelige katalogen som er sluttresultatet av registreringsprosessen, mens de opprinnelige aksesjonsdata vil ligge igjen i aksesjonsbasen.

Fellesopplysninger

Skjemaet fellesopplysninger brukes for å registrere opplysninger om funnomstendigheter, datering og lokalisering som er felles for gjenstander i et museumsnummer/funn. Det registreres ett skjema pr. museumsnr.

Enkeltgjenstander kan deretter registreres i gjenstandsskjemaet, og blir da lenket opp til samme skjema/museumsnummer. En trenger ikke å gjøre ferdig fellesopplysningsskjemaet med en gang, men en må minimum ha registrert museumsnummeret i gjenstandsopplysninger før en kan begynne å katalogisere enkeltgjenstander.

TIPS! Ved oppretting av museumsnummer i fellesopplysningsskjemaet får en spørsmål om en ønsker overføre data fra aksjesjon. En slipper da å føre opp overlappende data på nytt. Etter overføringen kan imidlertid alle overførte data redigeres og evt. korrigeres til endelige katalogopplysninger. En trenger mao. IKKE ta vare på f.eks. informasjonen som overføres til feltet funnopplysninger – dette skal redigeres til en endelig katalogtekst, mens de opprinnelige opplysningene vil fortsatt være lagret i aksjesjonsbasen.

Oppfrisk treet

Logg inn i magasin

Fellesopplysninger | Gjenstandsopplysninger | Sammenheng | Foto | Pdf-opplasting | Magasin | Forvaltning | Konservering

Prefiks: T

Museumsnr.: 22798 Aks.nr.: 2002/132 Saksnr.: Gml nr.: Periode: yngre jernalder vikingtid

Eksakt datering:

Fylke:	Kommune:	Gård:	G.nr.:	Bruk:	B.nr.:
Trøndelag	Steinkjer	Lø vestre og nedre	96	Bjørkhaug	16

Lokalitetsnavn: Sørila, Haug 1, Båtgrav 1 Ny lokalitet LokalitetsID: 47765

Kartfesting: Projeksjon: Presisjon G Koordinater: N(y): 7101432 Ø(x): 327292 H(z): Verifiser koordinater

Funnkategori/spes: gravfunn Funnset/Framkommet ved: Arkeologisk utgravning Funnår: 2002

Orienteringsoppgave: Haugen lå 7 m NØ for gammelt våningshus på 96/16, 12 m NV for gammel E6, på en terrassekant ca. 100 m SØ for strandkanten i Beitstadfjorden. Haugen lå ca. 11

Funnomstendighet og etterbeid: F. ved utgravning av gravhaug, tidl. regnr. R8 1073 H4, lokalitets-ID 47765-1 i Askeladden (jfr. T22800, T22801 og T22802). Utgravningen foregikk i forbindelse med omlegging av ny Europavei 6 gjennom området. Haugen ble ved undersøkelsen målt til ca. 18 m i diameter, og en høyde på inntil 3,6 m. Den var avflatet i toppen, hvor en tidligere plyndringsrøp var gjenfytt på 1970-tallet. Haugen var bygget av en røys av store kampestein, dekket av et

Funn av: Navn: Bernt Rundberget Geir Grønnesby innkomet ved: Geir Grønnesby Bernt Rundberget

Innberetning Litteratur Dokumenter: Dato: 05.03.2003 Forfatter: Rundberget, Bernt Tittel/dokumentbeskrivelse: Rapport fra den arkeologiske undersøkelsen av gravhaug fra jernalder, gnr/bnr: 96/16 Publisert: Saksnr.:

Katalogisert av: Torkel Johansen Dato: 18.08.2009 ferdig katalogisert kan publiseres

Figur 2: Skjema for fellesopplysninger. Start registreringen ved å trykke på ark-knapp i øvre venstre hjørne. Du får da spørsmål om du ønsker å overføre data fra aksjesjonsbasen. Bruk gjenstandstreet til venstre i skjema for å navigere raskt mellom ulike poster i funnet.

Skjemaet fellesopplysninger inneholder følgende felt:

Prefiks

Legg inn riktig signatur for museumsnummeret. **N-nummer** brukes kun for byarkeologisk materiale undersøkt av NIKU/Riksantikvaren, **T-nummer** brukes for alt annet materiale.

Museumsnummer

Skriv inn museumsnummer i tallform. Du vil da få spørsmål om du ønsker å overføre data fra aksesjon.

Aks.nr

Aksesjonsnummer fra aksesjonsbasen. Skal normalt ikke endres ved katalogisering.

Saksnr

Oppgir saksnummeret som undersøkelsen har i saksbehandlings- og arkivsystem (ephorte, P360 e.l.).

Gml. nr.

Angir tidligere nummer for et samlet funn. Brukes kun ved revisjon av eldre samlingsmateriale.

Periode

Angi hvilke(n) periode(r) funnet stammer fra. Du kan legge til flere periodevalg ved å trykke «+» i feltets venstre hjørne.

TIPS! Bruk alltid den mest presise periodebetegnelsen som er gyldig for funnet! (f.eks. «vikingtid» i stedet for «yngre jernalder»). Ved søk i etterkant vil en uansett få treff på overordnede periodekriterier (eksempelvis: søk på «yngre jernalder» tar også med funn som er klassifisert med «merovingertid» eller «vikingtid» i søkeresultatet). Dersom funnet består av flere ulike dateringshorisonter oppgis imidlertid disse separat. Se vedlegg 1 for oversikt over periodeinndelinger.

Eksakt datering

Brukes i de tilfellene funnet kan knyttes til et bestemt årstall. Lite brukt, og som regel ikke relevant ved arkeologiske funn.

Steder (fylke, kommune, gård, g.nr., bruk, bnr.)

Brukes for å oppgi funnstedets administrative tilhørighet i den offisielle matrikkelen. Informasjonen t.o.m gård og gårdsnummer må velges fra forhåndsdefinert liste ved å trykke «+» til venstre i skjema. Feltene «Bruk» og «b.nr.» skrives inn som fritekst. Bruk Statens kartverks «**Se eiendom**» om du er i tvil om gårdsnavn/nummer.

Lokalitetsnavn

Angir lokalitetens navn slik det er brukt i utgravningsrapport, dagbok o.l. (eksempel: «Lilleheia lokalitet 8», «Hallem grav 5» osv.). Dersom lokalitetsnavnet ikke tidligere er registrert, velg «Ny lokalitet».

TIPS! Prøv å lage et unikt lokalitetsnavn ved å bruke stedsnavn eller prosjektnavn som del av lokalitetsnavnet. «Lilleheia lok. 8» eller «Ormen Lange lokalitet 8» er lettere å gjenkjenne enn bare «Lokalitet 8».

LokalitetsID

Dersom funnet stammer fra et registrert fornminne, registreres fornminnets ID i Riksantikvarens fornminnedatabase Askeladden her. Det er mulig å legge til flere lokalitetsID. Merk at det ved overføring av data fra aksesjon vil kunne være flere lokalitetsID som er registrert under aksesjonen

som ikke er gjeldende for museumsnummeret du katalogiserer. Disse kan slettes fra fellesopplysningsskjemaet.

Kartfesting

Feltene for kartfesting brukes for å oppgi et senterpunkt for funnstedet på et kart. her skal en kun oppgi ett referansepunkt for hele lokaliteten, og ikke alle «gjenstandskoordinater». Feltene omfatter **Projeksjon, Presisjon, N (Y), Ø (X), H (Z)**.

Du må registrere **projeksjon FØR** du legger inn koordinater. Uten projeksjonen blir koordinatene ikke mulig å vise på kart; med feil projeksjon havner funnstedet på feil del av kartet.

Feltet presisjon angir hva koordinatet du registrerer egentlig representerer. For eldre funn baseres kartfestingen gjerne på stedsnavn eller midtpunktet for et registrert gårdsnummer. For nyere funn og utgravninger brukes oftest «Funnsted(lokalitet)» eller «Funnsted (eksakt)».

TIPS! Koordinater i Midt-Norge oppgis vanligvis i UTM sone 32. Henter du koordinater fra Askeladden, vil disse være oppgitt i UTM sone 33. Du kan kontrollere at koordinatene er riktig registrert og projisert ved å trykke på knappen «G» - du får da opp en Google Map-visning av de registrerte koordinatene.

Verifiser koordinater

Ved å trykke på dette feltet, kontrollerer basen at koordinatet du har oppgitt ligger innenfor riktig gård og kommune i matrikkelen. Ved feil må koordinat eller matrikkelinformasjon korrigeres.

Funnkategori/spes.

Her oppgis hvilken funnkategori funnet representerer (boplassfunn, gravfunn, depotfunn etc.). Merk at de under enkelte kategorier er mulig å velge mere presise underinndelinger i listen, f.eks. «boplassfunn/bryggesteinslag». Du kan også velge flere funnkategorier om det er aktuelt, men ideelt skal funnet kategoriseres som en bestemt kategori.

Funnet/fremkommet ved

Oppgir en kategorisering av funnomstendigheten (Arkeologisk utgravning, registrering, metallsøk etc.).

Funnår

Angir hvilke(t) år funnene ble gjort. Flere år eller intervaller kan angis der det er relevant. (eks. «2004-2005» eller «2004, 2006, 2008»).

Orienteringsoppgave

Brukes for å gi en verbal beskrivelse av lokalitetens plassering. Brukes sjelden i nyere katalogisering hvor en angir kartfesting/koordinater isteden.

Funnomstendighet og etterarbeid

Fritekstfelt hvor en skal registrere et sammendrag av undersøkelsens bakgrunn, gjennomføring og resultater.

Dette er skjemaets viktigste felt, så bruk gjerne litt tid på å få til en god beskrivelse her. Feltet tilsvarer - eller kan brukes som - et «abstract» for utgravningsrapporten.

I beskrivelsen skal du i hovedsak ta med følgende elementer:

- Start alltid med **hva** som er undersøkt og i **hvilken forbindelse**
 - Eksempel: «F. ved undersøkelse av gravhaug i forbindelse med utvidelse av ny Europavei 6»
- Hva som ble påvist og med hvilke metode.
 - «Det ble påvist 2 langhus på lokaliteten ved flateavdekking»
 - «Lokaliteten ble undersøkt etter mekanisk-stratigrafisk metode»
- De viktigste resultatene fra undersøkelsen: observasjoner, tolkninger, dateringer, funn- eller distribusjonsanalyser etc.
- Referanser til andre museumsnummer/funn fra samme prosjekt/lokalitet der det er relevant.
 - «På samme lokalitet ble det også påvist to gravfunn, se museumsnr (...)»
- Hvem som var feltleder og prosjektleder for undersøkelsen.

TIPS! Beskrivelsen av resultater avhenger av funnets karakter og problemstillinger for undersøkelsen. For gravfunn vil en f.eks. beskrive gjenstandenes lokalisering i gravrommet, likets orientering e.l., mens en for steinalderboplasser kanskje vil si noe om strukturer, funnfordeling eller mønster i funndistribusjon eller lignende. Se vedlegg 2 for eksempler på funnopplysninger fra ulike typer funn.

Funnet av og innkommet ved:

Oppgi hvem som er ansvarlig for utgravningen og funnenes innkomst til museet. Som regel oppgis feltleders navn her.

TIPS! Dersom du ikke finner navnet ditt i nedtrekksmenyen / listen i disse feltene, trykk på knappen «Ny person» for å legge det til i referanselisten for navn.

Innberetning/Litteratur/Dokumenter

Her oppgis referanser til originaldokumentasjon for funnet, typisk tittel på utgravningsrapport og evt. analyserapporter. Dersom du har henvist til eksterne kilder (bøker/artikler) i fellesopplysningene, kan du også oppgi en referanse til disse i dette feltet. Dersom det er snakk om publiserte arbeider, avkrysses dette i feltet «publisert».

TIPS! Dersom du referer til et dokument som ikke har en konkret dokumentdato (typisk: artikkel eller lignende) kan du oppgi 01. januar og publiseringsåret som «dummydato» (eksempelvis 01.01.2018).

Katalogisert av

Navnet på personen som registrerer fellesopplysningene. Genereres ut ifra pålogget bruker, men kan også endres manuelt.

Dato

Dato for når fellesopplysningene ble påbegynt registrert. genereres automatisk, men kan også endres manuelt.

Ferdig katalogisert

Angir om katalogiseringen av funnet er ferdigstilt. Feltet kan avmerkes som ferdig katalogisert når registreringsarbeid og foreløpig korrektur/kvalitetssikring er gjennomført, og funnene skal avleveres til magasin. Ved avkryssing oppgir man egentlig at samlingspersonalet kan starte kvalitetssikring og kontroll av dataregistreringen.

NB- ved avkryssing låses postene for videre redigering. Dersom du trenger å få tilgang til å redigere disse i etterkant, kontakt databaseadministratør.

Kan publiseres

Avkrysses av samling/magasin når funnet er mottatt og innordnet ferdig katalogisert og hylleklart. Funnet vil etter ca. en uke være tilgjengelig for søk på Collection online og UNIMUS.

Gjenstandsopplysninger (generelt)

Skjemaet **gjenstandsopplysninger** brukes for å beskrive og dokumentere enkeltgjenstander i et samlet funn. Det opprettes ett nytt skjema for hver gjenstand, og disse grupperes under samme fellesopplysning mens en registrerer (men pass på at du er under riktig museumsnummer/fellesopplysning når du oppretter nytt gjenstandsskjema).

The screenshot shows a web-based form for recording object information. At the top, there is a navigation bar with tabs for 'Fellesopplysninger', 'Gjenstandsopplysninger', 'Sammendrag', 'Foto', 'Pdf-opplasting', 'Magasin', 'Forvaltning', and 'Konservering'. Below this is a toolbar with various icons, including a red circle around a 'split gjenstandspost' button. The main form area contains several sections: 'Museumsnr.' (T7645), 'Unr.' (empty), 'Unr2:' (000), 'Funnr. i felt:' (empty), and 'Felt:' (empty). The 'Gjenstand' section has a dropdown menu set to 'Øks' and 'Gjenstandsdet:' (empty). The 'Materiale' section has a table with columns 'Materiale', 'Spes materiale', and 'Sortering', with 'bergart' entered in the first column and '1' in the second. The 'Teknikk' section has a 'Dekor:' field. The 'Farge' section has 'Ingen data' and a 'Vekt i gram:' field. The 'Datering' section is empty. The 'Beskrivelse' section contains a detailed text description of a stone axe head. The 'Referanse-litteratur' section has a table with columns 'Forfatter', 'År', and 'Tittel', with 'R. 29' entered in the 'Tittel' column. The 'Annen litteratur' section has a 'Ny annen litteratur' button. The 'Struktur' section has fields for 'Strukturtype', 'Funnkontekst', and 'Primærrelasjon'. The 'Rute, rutedel' section has fields for 'Lag:', 'Brannlag:', and 'Fase:'. The 'Tegning' section has fields for 'Tegning antall:', 'Fotonr.', 'Kat. av.', and 'Dato:'. The 'Dato' field contains '22.02.2017'. At the bottom, there is a 'Sjekk i TrHeim.' button and a 'Konr. lest av N-nummer' field.

Figur 3: Skjema for gjenstandsregistrering. Knapp formet som et ark i øvre venstre hjørne legger til ny post i skjemaet.

Gjenstandsskjemaet har følgende felter:

Museumsnummer

Viser hvilket museumsnummer du registrerer gjenstanden på. Kan ikke redigeres i gjenstandsskjema.

Unr

Feltet unr (undernummer) identifiserer enkeltgjenstanden **med et unikt tall** (1,2,3 etc.) innenfor funnet. Undernummeret utgjør sammen med museumsnummeret den unike referansen til enkeltgjenstanden i samlingen (f.eks. T25800:42).

Undernummeret starter alltid på 1 ved registrering av gjenstander på et nytt museumsnummer. Undernummeret genereres automatisk neste ledige nummer ved registrering, men dette kan også overskrives manuelt. Ved manuell endring må en sjekke at det ikke oppstår dubletter av samme nummer. Dette kan typisk skje når flere katalogiserer på samme funn.

Unr2

Unr2 (undernummer 2) brukes **kun ved revisjon av tidligere katalogiserte gjenstander**. Dette brukes f.eks. der eldre katalogoppføringer har samlet flere gjenstander på samme post, og en trenger å skille ut og dokumentere enkeltgjenstandene som egne poster. Unr2 registreres manuelt på formen 001, 002 etc. slik at det ikke blandes sammen med «normale» undernummer.

Funnr i felt

Funnr i felt brukes for å referere til den midlertidige nummereringen et objekt har fått under feltundersøkelsen (Intrasis-ID eller nummer fra funnliste). Feltet er viktig for å kunne knytte sammen gjenstandens undernr. i samlingen med tidligere referanser til objektet som finnes i øvrig dokumentasjon (f.eks. på tegninger, på spredningskart, i analyserapporter o.l.). **Feltet brukes der det er behov for å ivareta disse referansene, men kan utelates om dette ikke er nødvendig.**

Felt

Feltet med det beskrivende tittelen «felt» brukes for å oppgi navn på evt. delfelt gjenstanden er funnet på. Dersom delfeltet er det samme for alle gjenstandene i museumsnummeret, kan dette heller oppgis i skjema fellesopplysninger i steden og sløyfes på gjenstandsskjema.

Gjenstand

Angir hvilken type gjenstand som klassifiseres. Verdier velges fra nedtrekksmeny. Listen med nomenklatur finnes på rutinesiden for samlingene.

Gjenstandsdel

Angi i fritekst hvilken del av gjenstanden som er bevart dersom den ikke er komplett (f.eks. hjalt, bunn, buk, blad). Flere gjenstandsdeler kan angis etter behov («hjalt og del av blad» e.l.).

Form

Form angir en spesifisering/underklassifisering av gjenstandstypen av gjenstandstypen valgt i feltet gjenstand. Her vil du få ulike forslag ut ifra valgt gjenstandstype. Dersom ingen av forslagene til form er dekkende, kan du skrive inn en verdi manuelt. Det anbefales imidlertid å bruke eksisterende kategorier i størst mulig grad.

Variant

I feltet variant kan en legge i inn spesifikke typehenvisninger («R245», «Petersen type B» o.l.) ved typehenvisninger skal kilde/referanseverk oppgis i feltet referanselitteratur (se nedenfor).

Antall gjenstander

Oppgi antall gjenstander som klassifiseres på gjeldende undernummer. Vanligvis vil dette være 1.

TIPS! Dersom en katalogiserer f.eks. prøver, osteologisk materiale, produksjonsavfall o.l. er det vanligvis ikke nødvendig å telle alle deler/fragmenter materialet består av – her oppgis antall «1» og evt. vekt for dokumentere mengden. Avslag fra slåtte steinartefakter skal imidlertid telles opp, dette med hensyn til distribusjonsanalyser.

Antall fragmenter

Oppgi hvor mange fragmenter gjenstander består av dersom den foreligger i flere deler.

Usikkerhet

I usikkerhetsfeltet kan en angi usikkerhetsmomenter ved oppgitt antall gjenstander der dette er vanskelig å si nøyaktig (f.eks. ved store mengder skårmateriale). Følgende symboler kan velges:

- > = minimum (minst)
- < = maksimum (ikke flere enn)
- ? = usikkert antall (antagelig)

Materiale/spesmateriale

Her oppgis hvilket råstoff / materiale gjenstanden består av. Flere verdier kan angis etter behov. I «Spesmateriale» kan en angi en presisering av den normerte materialtermen etter behov, f.eks. spesifikke geologiske undergrupperinger o.l.

Mål og vekt

I feltene for mål og vekt oppgis en metrisk dokumentasjon av gjenstanden. Hva en måler avhenger av gjenstanden. For størrelse brukes som standard feltene **L, B, T, H** (lengde, bredde, tykkelse, høyde).

Under disse finnes tilsvarende felt for **største lengde, største bredde** o.l. - egentlig beregnet på fragmentariske gjenstander - men det anbefales egentlig å bruke de fire øverste feltene som standard.

For store eller «uformelige» gjenstander kan feltene **Diam.** (diameter), **tvm** (tverrmål) og **Stm** (største mål) brukes.

I tekstfeltet «**Mål**» kan en ved behov beskrive mere spesifikke mål relatert til gjenstandens enkelte deler ("eggbredde 4,5 cm, nakketykkelse 5 cm", eller "falens lengde 15 cm, bladlengde 25 cm").

Mål oppgis som standard tallverdier i cm og gram.

Teknikk, farge og dekor

Feltene for teknikk, farge og dekor brukes ikke ved katalogisering hos Vitenskapsmuseet. Informasjonen kan føres inn som del av gjenstandsbeskrivelsen der det er aktuelt.

Datering

I feltet datering kan en oppgi en mere nøyaktig datering av enkeltgjenstander eller prøver der det er relevant, typisk for mynter eller C14-prøver. Det er **ikke** nødvendig eller hensiktsmessig å skrive enkeltdateringer for alle gjenstander – periodedateringen av funnet er som regel dekkende.

TIPS! C14-dateringer føres inn i feltet datering. Det holder her å oppgi **den ukalibrerte dateringen med prøvereferansen fra laboratoriet, f.eks. «BP 6140+/-32 (TRa-64537)»**. Dette fordi kalibreringskurven endrer seg over tid, og en trenger bare å vite den ukalibrerte dateringen for å kjøre en oppdatert kalibrering. De kalibrerte resultatene vil uansett være tilgjengelige i utgravningsrapporten for undersøkelsen.

Beskrivelse

I beskrivelse skrives en samlet beskrivelse av objektet som klassifiseres. Dette er en skriftlig dokumentasjon av gjenstandens egenskaper. Den skal ideelt kunne brukes til å identifisere gjenstanden for gjenfinning og revisjon.

TIPS! Søk opp tilsvarende gjenstander i gjenstandsbasen for å se hvordan disse er klassifisert og beskrevet tidligere – en finner da ofte terminologi, begreper, typehenvisninger o.l. som er relevante å benytte i katalogiseringen.

Beskrivelsen skal være presis og kortfattet og av publiseringskvalitet. Bruk fullstendige setninger, rettskriving og riktig tegnsetting! Ved skildring av komplekse egenskaper er det en fordel å skildre objektets overordnede form/egenskaper/inndeling først, og deretter beskrive detaljer innenfor denne rammen.

Eksempelvis: når en skildrer kompleks dekor er det en fordel å skildre dekorens komposisjon og inndeling først, og deretter beskrive detaljene i hver inndeling.

Følgende stikkord danner rekkefølgen i en god gjenstandsbeskrivelse: **Gjenstand, materiale, type, tilstand, evt. fremstillingsteknikk, dekor og bruksskader, mål og vekt.**

Se vedlegg 3 for eksempler på gjenstandsbeskrivelser.

NB! Ikke alle objekter krever en egen tekst i feltet beskrivelse. Eksempelvis har steinalderfunn ofte en presis morfologisk klassifikasjon i form og variant som ikke trenger gjentas i beskrivelsen. Tilsvarende gjelder for godt typebestemte gjenstander; her kan en heller oppgi særtrekk eller avvikende elementer fra typebestemmelsen. Massematerialer og prøvemateriale har heller ikke krav til individuelle beskrivelser. Foto erstatter også i mange tilfeller behovet for inngående morfologiske beskrivelser i tekstform.

TIPS! Noen ulike typer morfologiske begrep som er nyttige i verbale beskrivelser:

Betegnelser avledet av kropp, flora og fauna: hode, hals, kropp, fot, bul, nakke, øye, øre, kinn, hake, skjegg, snute, kjake, kjeft, munning, tann, tunge, strupe, horn, skulder, rygg, arm, ledd, vorte, buk, knopp, gren, rot osv.

Geometriske betegnelser: oval, spissoval, ellipsoid, rektangulær, kvadratisk, sirkulær, triangulær, rombisk, polygonal, trapezoid, kubisk, prismeformet, oval, spiral, konisk, konveks, konkav, kuleformet, sylindrisk, prismeformet

Gjenstandsdel: side, kant, rand, bunn, kontur, endekant, sidekant, endeflate, sideflate, overflate, underside, fasett, bånd, felt, del, linje, fure etc.

Todimensjonale begreper: tverrsnitt, lengdesnitt, sidesnitt, frontsnitt.

Referanselitteratur og annen litteratur

I disse feltene kan du oppgi litteraturreferanser til type- eller andre henvisninger som er brukt i klassifikasjonen.

Referanselitteratur inneholder kun godkjente standard referanseverk. Det er ikke mulig å skrive inn andre bøker enn de som er lagt inn på denne listen i dette feltet.

Annen litteratur angir annen, kursorisk litteratur som ikke finnes på listen over standardverk. Her kan en søke i tidligere innlagte referanser eller legge til sine egne.

NB: Ikke henvis til upublisert litteratur! Referanser skal være mulig å finne / etterprøve i etterkant.

Strukturnr

Her angis strukturnummer eller kontekst-ID som gjenstanden opprinnelig ble funnet i under utgravningen.

Strukturtype/funnkontekst/primærrelasjon

Her kan en oppgi ytterligere kontekst for gjenstanden i tekstform etter behov, f.eks. hvor prøven er tatt ut, hvor i strukturen gjenstand lå etc. Feltet kan også brukes for kontekstangivelser som ikke er strukturnummer (prøvestikk o.l.).

Rute, rutedel

Referanse til gjenstandens lokalisering i utgravningens rutenett eller koordinatsystem. Sjelden i bruk for nyere undersøkelser.

Lag

Henvisning til hvilket lag gjenstanden ble funnet i.

TIPS! I skjema for registrering av steinalder og middelalder er det flere og mere presise felt for angivelse av kontekster (X, Y, Z, kontekst-ID, stratigrafisk lag, mekanisk lag, kvadrant etc.). Bruk heller disse skjemaene dersom du trenger å dokumentere mere komplekse kontekstinndelinger.

Brannlag, fase, Tegning antall, Fotonr

Disse feltene brukes ikke ved katalogisering ved Vitenskapsmuseet.

Kat.av og dato

Navn og dato på den som klassifiserer gjenstanden. Genereres automatisk, men kan endres manuelt.

Skjema for kontekstbasert registrering: steinalder og middelalder

Skjemaene for steinalder og middelalder er utformet som egne grensesnitt for en mere effektiv registrering av funn med mange kontekster, mange gjenstander og/eller massemateriale (fig. 4). Skjemaene er bygd opp for å kunne registrere flere gjenstander knyttet til en og samme kontekst (ruter, lag, kontekstID etc.). I tillegg er gjenstandsfeltene organisert i tabellform for raskere registrering. Feltene for klassifikasjon er i hovedsak de samme, med noen tillegg som beskrives under.

Før en starter registrering må en ha opprettet museumsnummeret i skjemaet for fellesopplysninger. Deretter søker en opp museumsnummeret i respektive skjema, og begynner registreringen. En lager da ett, nytt skjema for hver kontekst, registrerer kontekstopplysningene og legger til alle objekter som hører til konteksten i tabellen ved å trykke på «+» i nedre del.

NB! Data som registreres i disse skjemaene her er alltid tilgjengelig for visning i søkeresultat og «vanlig» gjenstandsskjema.

Noen tips til bruk:

- Ved å markere en linje i tabellen under hver kontekst, kan du legge til en individuell beskrivelse av gjenstanden det gjelder nederst på siden.
- Skjemaene har litt færre felter for mål og vekt, dette kan evt. suppleres ved å søke opp posten i det «vanlige» gjenstandsskjemaet.
- I skjemaene er det flere felter for angivelse av konteksthenvvisninger: **X,Y,Z, kvadrant, mekanisk lag, Stratigrafisk lag, KontekstID og Rute.**
- Avkrysningsfeltene **slipt, retusj, bruksspor, dekor** brukes for å angi om dette forekommer på gjeldende gjenstand i steinalderskjemaet.
- I skjemaene er det også mulig å gjøre fortløpende summeringer av totalt antall gjenstander i konteksten og funnet som helhet (knappen «oppfrisk antall»).
- Bruk TAB for å navigere mellom feltene for kjappest mulig registrering.
- Forsøk å være mest mulig systematisk i hvilke kontekstfelter du benytter innenfor et museumsnummer; dette høyner systematikk og brukervennlighet i etterkant.

Importer fra excel

Museumsnr: T22768 EnhetsID: 43926 Del av: 16023

Strukturtype: Område: Tuft 1 og 4. Koord. innhentet ved X Y Kvadrant Mekanisk lag Z KontekstID Stratigrafisk lag

Funnkontekst: Antall gjenstander i kontekst: 0

Primærrelasjon: Totalt antall i mus.nr: Oppfrisk antall

ID	Unr	Unr. tall	Funnr	Tallkode	Gjenstand	Form	Variant	Gjenstandsdel	Materiale	Spes. materiale
128401	401		401	0113	Flekk	mikro flekke		Proksimal	flint	
128715	376		376	012	Avslag				flint	
128726	377		377	012	Avslag				kvarts	
128737	378		378	012	Avslag				bergkristall	
128748	379		379	0224	Kjernefragment	ubestemt kjern		Fragment	flint	
128760	380		380	01221	Avslag	medioavslag m			flint	
128771	381		381	0131	Diagnostisk avslag	flekkelignende		Hel	flint	
128782	382		382	0131	Diagnostisk avslag	flekkelignende		Fragment	flint	
128793	383		383	0131	Diagnostisk avslag	flekkelignende		Fragment	flint	
128804	384		384	0131	Diagnostisk avslag	flekkelignende		Hel	flint	
128815	385		385	0113	Flekk	mikro flekke		Fragment	flint	
128826	386		386	0113	Flekk	mikro flekke		Fragment	flint	
128837	387		387	0113	Flekk	mikro flekke		Proksimal	flint	
128848	388		388	0113	Flekk	mikro flekke		Proksimal	flint	
128859	389		389	0113	Flekk	mikro flekke		Fragment	flint	
128871	390		390	0113	Flekk	mikro flekke		Proksimal	flint	
128882	391		391	0113	Flekk	mikro flekke		Hel	flint	
128893	392		392	0113	Flekk	mikro flekke		Hel	flint	
128904	393		393	0113	Flekk	mikro flekke		Medial	flint	
128915	394		394	0112	Flekk	medio flekke		Medial	flint	
128926	395		395	0112	Flekk	medio flekke		Distal	flint	
128937	396		396	0112	Flekk	medio flekke		Proksimal	flint	
128948	397		397	0130	Diagnostisk avslag	cortex flekke		Medial	flint	
128959	398		398	0113	Flekk	mikro flekke		Hel	flint	
128960	399		399	0113	Flekk	mikro flekke		Medial	flint	
128965	400		400	0113	Flekk	mikro flekke		Fragment	flint	
128976	402		402	0216	Kjerne	bipolar kjerne			flint	
128987	403		403	0216	Kjerne	bipolar kjerne			flint	
128998	404		404	0216	Kjerne	bipolar kjerne			flint	
129009	405		405	0216	Kjerne	bipolar kjerne			flint	
129020	406		406	0216	Kjerne	bipolar kjerne			flint	

Beskrivelse (gjeldende gjenstand): Proksimalfragment, klar slagbule, 3 spalteflater i front. Tilleggsopplysning: Øverste kulturlag over gulvpakningen 033 i Tuft 1. Rensket og solidet som en hel enhet, ingen koordinatangivelser. Posten gjenstand i samme kvadrant er derfor ikke utfyllt.

Slippt
Retusj
Bruksspor
Dekor

Andre mål (gjeldende gjenstand)

Figur 4: Skjema for kontekstregistrering; steinalder. Ny kontekst legges til med ark-knapp i øvre venstre hjørne. Gjenstander legges til eller slettes fra konteksten ved å trykke + / - under gjenstandstabellen i skjemaet. Ved å legge inn tallkode i gjenstandstabellen, genereres termer i gjenstand, form og variant.

Skjema for steinalder – klassifikasjonsnøkkel og tallkoder

02	Kjerner, kjernefragment og prepareringsavslag
021	Kjerne
0211	Konisk kjerne
0212	Kjølformet kjerne
0213	Håndtakskjerne
0214	Ensidig kjerne
02141	<i>Ensidig kjerne med en plattform</i>
02142	<i>Ensidig kjerne med flere plattformer</i>
0215	Sylindrisk kjerne
0216	Bipolar kjerne
0217	Skiveformet avslagskjerne
0218	Ubestemt kjerne
02181	<i>Ubestemt kjerne med en plattform</i>
02182	<i>Ubestemt kjerne med flere plattformer</i>
02183	<i>Ubestemt mikroflekkekjerne med en plattform</i>
0219	Forarbeide til kjerne
022	Kjernefragment
0221	Bipolart kjernefragment
0222	Plattformkjernefragment
0223	Overløpen flekke
0224	Ubestemt kjernefragment
023	Prepareringsavslag
0231	Ryggflekke
02311	<i>Ryggmakroflekke</i>
02312	<i>Ryggmedioflekke</i>
02313	<i>Ryggmikroflekke</i>
0232	Plattformavslag
02321	<i>Skiveformet</i>
02322	<i>Vingeformet</i>
0233	Flekkefront
03	Økser og meisler
031	Øks
03101	Kjerneøks
031011	<i>Lerbergøks</i>
031012	<i>Nøstvetøks</i>
03102	Skiveøks
03103	Spissnakket flintøks

Figur 5: Del av klassifiseringsnøkkel for steinalder.

I steinalderskjemaet klassifiseres gjenstandene etter en [klassifiseringsnøkkel](#) med tallkoder. Ved å taste inn tallkoden i skjemaet, genereres riktig gjenstand, form og variant i skjemaet. Termene nøkkelen finnes også i nomenklaturen som brukes i den generelle gjenstandsbasen. **Formålet med tallkodene er å sikre en rask klassifikasjon med høy presisjon under katalogiseringen.**

Klassifiseringsnøkkel er organisert hierarkisk i 3 nivåer, og tallkoden tilsvarer et gitt nivå i dette hierarkiet. Systemet baserer seg på at ulike gjenstander har en ulik grad av presisjon i bestemmelsen. Det er f.eks. ikke alltid mulig å klassifisere en kjerne nøyaktig, og en kan da velge en mer generell kategori (eksempelvis at en velger kategori 021 – kjerne istedenfor 0214 – ensidig kjerne). Samtidig er det da mulig å søke opp alle varianter innen samme gjenstandskategori ved å søke etter 021% i søketreet.

Klassifiseringsnøkkel kan lastes ned fra [rutinesiden for samlingene](#). For middelalder brukes den generelle nomenklaturen via nedtrekksmenyene i tabellen for gjenstander.

Merk at det for steinalder finnes spesifikke rutiner for nummerering, merking og pakking av funn som skal ivareta både systematikk og effektiv katalogisering – se vedlegg 4.

TIPS! Steinalderundersøkelser omfatter vanligvis store funnmengder. Behovet for detaljering i katalogiseringen av materialet varierer, ut ifra hvilken type lokalitet og/eller periode funnet stammer fra. Ta derfor kontakt med magasinforvalter for å avklare spørsmål om inndeling og undernummerering **før** oppstart – det vil spare mye tid i katalogiseringsarbeidet og minimere behov for feilretting.

Sammendrag

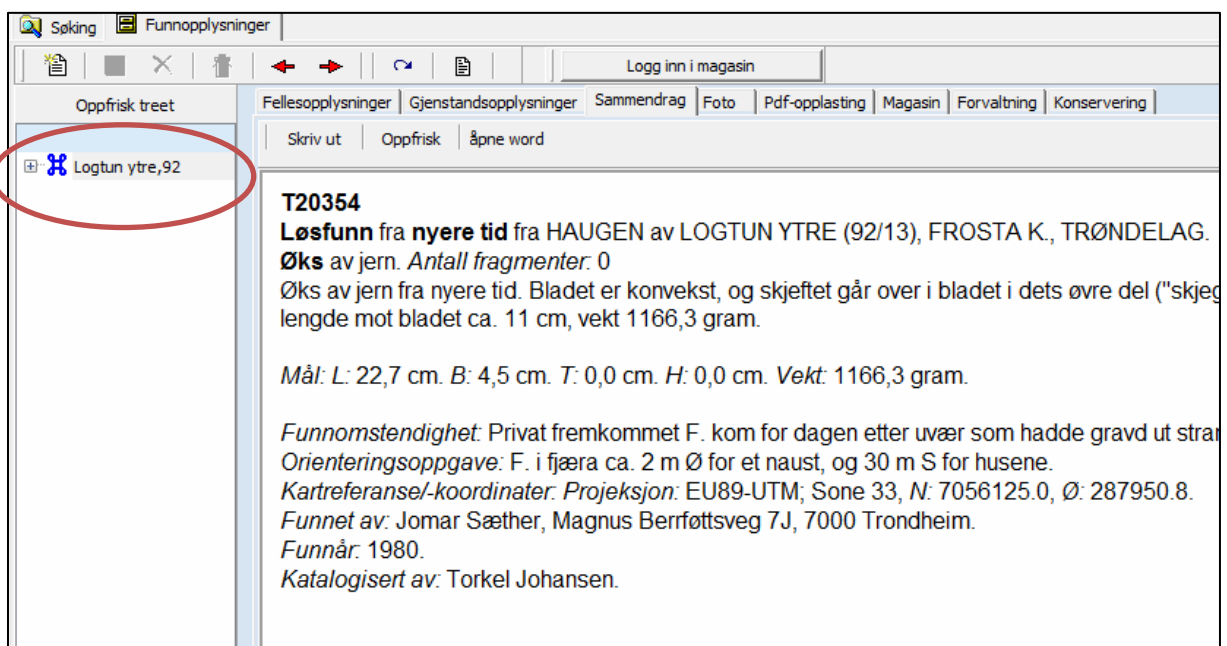
Når katalogiseringen er ferdig, skal du generere et sammendrag av informasjonen i fanen «sammendrag». I denne fanen aggregerer databasen all registrert informasjon i et lesbart tekstformat, som du kan eksportere til Word og redigere som et vedlegg til rapporten.

Det finnes to typer sammendrag:

- Et generelt sammendrag i den generelle gjenstandsbasen; dette lager en utskrift av alle poster i vanlig tekstformat
- Et gruppert sammendrag i steinaldermodulen. Dette lager en gruppert tabell med alle registrerte gjenstandstyper og antall pr. kategori. Dette er nyttig for store funn med mange gjenstander.

Ved generering av sammendrag, utfør søket på gjeldende museumsnummer, åpne fanen «sammendrag» og trykk på knappen «eksporter til Word». Du vil da få opp sammendraget i Word, og du kan legge til ønsket format, mellomrom etc.

Når filen er ferdig korrekturlest og redigert, lastes denne opp i fanen «PDF» i gjenstandsbasen. NB! I Kolonnen med «forminnekringler» på gjenstandsskjemaet, velg den ØVERSTE kringler før du laster opp PDF. En unngår da at sammendraget blir lastet opp på en av de underliggende kontekstene i f.eks. steinalder.

Figur 6: Sammendragsfanen. Husk å markere øverste "kringle" i treet til venstre før opplasting i fanen "PDF".

Avslutte katalogisering: kvalitetssikring og avlevering til magasin

Kvalitetssikring

Når du er ferdig med å registrere alle opplysninger, skal datasettet kvalitetssikres. For kvalitetssikring av data anbefales det å søke opp museumsnummeret med resultatoppstøttet [Kvalitetssikring] i søkegrensenettet først. Her kan du sjekke følgende:

- Sjekk at kjernedata som gjenstand, materiale og antall har en verdi.
- Sorter og grupper undernummer for å kontrollere at det ikke er noen dubletter
- Sjekk at periode, sted og kartfesting stemmer
- Korrekturles funnopplysninger og gjenstandsbeskrivelser (dette kan en gjøre ved å eksportere sammendrag til Word). NB – rett opp feil i databasen, og eksporter sammendraget på nytt når alle rettelser er gjort.

Avlevering

Når katalogiseringen er ferdig skal en ha ferdig følgende produkter:

- Et kvalitetssikret datasett i samlingsdatabasen
- Et opplastet PDF-sammendrag av katalogiseringen samme sted
- PDF-sammendraget ligger som vedlegg til utgravingsrapport
- Alle objekter og/eller tilhørende emballasje er merket med museumsnummer og undernummer
- Materialet er pakket i riktig emballasje og hylleklart til magasin

Merking av gjenstander skal normalt være gjort mens en katalogiserer materialet, evt. i samarbeid med konservator.

Det er ønskelig at **materialet er klart til avlevering i god tid før etterarbeidet ferdigstilles**, og helst så tidlig som mulig i etterarbeidsfasen. NB - utgravingsrapport trenger ikke være ferdigstilt før avlevering av materiale til magasin. Se retningslinje for avlevering.

Avlevering til magasin avtales pr. epost på magasin@vm.ntnu.no

Øvrige rutiner, etterarbeid

Det er laget mere utfyllende rutiner for etterarbeid og katalogisering som det anbefales å sette seg inn i. Disse finnes på rutinesiden:

<https://innsida.ntnu.no/wiki/-/wiki/Norsk/Rutiner+for+samlingsforvaltning+Kulturhistorie>

Dette gjelder:

- Rutine for prosjektavslutning
- Rutine for pakking
- Rutine for bruk av museumsnummer og undernummer
- Rutine for avlevering til magasin

DON'T PANIC

Vedlegg 1: Periodeinndelinger

Steinalder
<u>Eldre steinalder (9200-1800 f.Kr.)</u>
<i>Tidligmesolitikum (9200-8100 f.Kr.)</i>
<i>Mellommesolitikum (8100-6400 f.Kr.)</i>
<i>Senmesolitikum (6400-4000 f.Kr.)</i>
<u>Yngre steinalder (4000-1800 f.Kr.)</u>
<i>Tidligneolitikum (4000-3300 f.Kr.)</i>
<i>Mellomneolitikum (3300-2300 f.Kr.)</i>
<i>Senneolitikum (2300-1800 f.Kr.)</i>
Bronsealder
<u>Eldre bronsealder (1800-1200 f.Kr.)</u>
<u>Yngre bronsealder (1200-500 f.Kr.)</u>
Jernalder
<u>Eldre jernalder (500 f.Kr. – 575 e.Kr.)</u>
<i>Førromersk jernalder (500 f.Kr.-0)</i>
<i>Romertid (0-400 e.kr.)</i>
<i>Eldre romertid (0-150 e.Kr.)</i>
<i>Yngre romertid (150-400 e.Kr.)</i>
<i>Folkevandringstid (400-575 e.Kr.)</i>
<u>Yngre jernalder (575-1030 e.Kr.)</u>
<i>Merovingertid (575-800 e.Kr.)</i>
<i>Vikingetid (800-1030 e.Kr.)</i>
Middelalder
<u>Tidlig Middelalder (1030 – 1130)</u>
<u>Høymiddelalder (1130 – 1350)</u>
<u>Senmiddelalder (1350 -1537)</u>
Nyere tid (1537 -)

Figur 7: Periodehierarkiet. Ved søk på overordnede perioder i basen, vil også poster klassifisert med spesifikke underperioder også bli med i søkeresultatet. (eks.: søk på «yngre steinalder» gir også treff på poster klassifisert med «mellomneolitikum».

Vedlegg 2: Eksempler på funnbeskrivelse (fellesopplysninger)

T19624 (gravfunn, kat. av Oddmunn Farbregd)

F. i en overpløyd gravhaug c. 100 m SØ for Ø-hjørnet av låven, utpå kanten av elveterrassen. Registreringsreferanse R. 9. flyfoto 800 E 4. I overpløyd tilstand var haugen ca. 20 m vid og ca. 0.7 m høy. Opprinnelig diam. hadde vært ca. 12 m, høyden minst 1.5 m. Haugfyllen besto av steinfri matjord. Nedskåret i bunnen i V-del av haugen sto en hellekiste 4.2 m l., ca. 0.8 m br., c. 0.6 m h., orientert ca. Ø-V. Over vestre halvdel av kisten lå en dekkhelle ca. 2.5 x 1.0 m. Dekkhellene over østre halvdel var mer uregelmessige, og mindre. Over og omkring dekkhellene lå et kuppelsteinlag. Som underlag på sandbunnen i kisten lå to langsgående planker (bk) dekket med neverflak. I et inntil 5 cm tykt skikt over dette lå storparten av skjelettresten og gravutstyr. I V-delen av kisten var en person gravlagt ubrent med hodet mot V, og med et rikholdig våpenutstyr. Mens metallsakene, jfr. a-v, i alt vesentlig lå i V-delen, der også tekstilrester fantes, var en rekke mer og mindre vel bevarte trekar (aw-bc) konsentrert i østre halvdel. Her lå også en samling brente menneskebein, muligens nedsatt sekundært. Jfr. fig. 3, 7, 8. I den lyse undergrunnen av kvabb under den opprinnelige haugen var det bevart et klart og markert mønster av pløyespor (ardfurer) i kryssende retninger. Matjorda i furene inneholdt små trekullbiter, og også forkullet korn. Omkring kanten av den opprinnelige gravhaugen ble det avdekket en serie groper under matjordlaget. Grop 2-7 kan karakteriseres som kullgroper, nr. 8 som et kullag, grop 1 var spesiell og er foreløpig uforklart, mens grop 9 representerte en større nedgraving etter plyndring av en båtgrav. Analyser på visse funn og prøver er foretatt av følgende: Kerstin Griffin, Oslo, (korn, frø, m.m.), Pirjo Lahtiperä, Bergen, (beinmateriale), Marit Mauritzen, Stavanger (fosfatanalyse av jordprøver), Leif M. Paulsen, Oslo (vedbestemmelse av trekull), Aud og Asbjørn Simonsen, Stavanger (vedbestemmelse av ubrente trerester), Laboratoriet for Radiologisk Datering, Trondheim (C-14 dateringer). Utgravning 1976 v. Oddmunn Farbregd, publisert i artikkelen "Perspektiv på Namdalens jernalder", Viking 1979.

T22768 (boplassfunn steinalder, kat. av Jenny Kalseth)

Utgravningen ble foretatt i forbindelse med prosjektet Ormen Lange Nyhamna. Undersøkelsen foregikk i sammenheng med bygging av anlegg for ilandføring av gass i Nyhamna, Gossen, Aukra kommune. Funnene stammer fra en kulturlagslokalitet som har vært benyttet til bosetning gjennom hele senmesolittikum. Det ble påvist fire sikre tufter og en teltring på lokalitetsflaten. Et stort antall stolpehull, flere ildsteder og en mødding ble også registrert. Foruten et ildsted datert til førromersk jernalder er alle 14C-dateringene på lokaliteten fra senmesolittikum. Den avdekkede lokalitetsflaten omfattet ca. 1598 m². Både mekanisk og stratigrafisk metode ble benyttet. Til sammen ble det samlet inn 40208 artefakter. Materialet er generelt svært hardt redusert ved bruk av bipolar teknikk. Av avslagsmaterialet er 9,3% brent, og 8,4% vannrullet. Flint er det dominerende råstoffet, kvarts utgjør 9,1% av det totale littiske materialet og bergkrystall 7,4%. Funntyper som utmerker seg på lokaliteten er blant annet mikroflekker (totalt 684 stk, inkl 39 i bergkrystall), bipolare kjerner, borspisser og skrapere. Av prosjektiler ble det funnet sju tverrpiler og to tangespisser. Det ble funnet til sammen 26 hele eller fragmenterte økser/meisler. Av typesikre økser er seks slipte trinnøkser, en flatoval tosidig meisel og fire vespestadøkser. Det ble også funnet fiskesøkker (10 stykker av varierende størrelse) og sandsteinskniver. I bein ble det funnet fragmenter av to flinteggspisser, og en fiskekrok.

T27742 (boplassfunn yngre jernalder/middelalder, kat. av Jo Sindre Eidshaug)

I forbindelse med en planlagt utvidelse av Byneset kirkegård, gjennomførte NTNU Vitenskapsmuseet over to perioder i 2017 arkeologiske undersøkelser av tre delområder med spor etter kulturlag og aktivitet fra yngre jernalder og middelalder (Askeladden-id 160535). Kulturlagene ble undersøkt stratigrafisk etter single context-metoden. Det ble totalt definert 382 kontekster som har blitt inndelt i 10 faser innenfor perioden ca. 750 – 2017 e. Kr. Undersøkelsen viste at tre etterfølgende langhus ble reist innenfor de tidlige fasene 2 – 4 fra ca. 775/800 – 950 e. Kr. I fase 5 var det opphold i bebyggelsen innenfor feltet og området ble brukt til deponering av avfall. I påfølgende fase 6, ca. 1000 – 1050 e. Kr., ble det reist et noe nedgravd, mulig laftet hus som kan tolkes som et snekkerverksted. I fasene 7 og 8 fra tidlig middelalder, ca. 1050 – 1300 e. Kr., ble det påvist aktivitetsspor uten bebyggelse innen området ble tatt i bruk til deponering av kulturlag med bryggestein. De to siste fasene er etterreformatoriske. Flere gjenstander vitner om et internasjonalt handels- og kontaktnettverk: et irsk/keltisk seletøybeslag i forgylt bronse, et karolingisk rembeslag i forgylt bronse, to østlige ringspenner i bronse, og seks perler (fem i glass). Det ble også funnet en rekke redskaper i form av pilspisser, pinsetter, bor, huljern, høvel, sprettekniv og andre kniver, stemjern, syl og bryner, samt et en mengde nagler/spiker, hesteskosøm, ubestemte jernfragmenter. I tillegg ble det samlet inn et omfattende materiale med brente og ubrente dyrebein (4424,16 g).

T27682 (boplassfunn steinalder, kat. av Skule Spjelkavik)

F. ved arkeologisk utgraving høsten 2017 i forbindelse med utvidelse av Hitra Helsetun på Fillan, Hitra. Området ble maskinelt avtorvet, rensert og deretter gravd mekanisk i 5cm lag. Enkelte ruter ble forsøksvis gravd mekanisk-stratigrafisk. Utgravningen foregikk på lokaliteten Vikan (Askeladden ID88470). Denne lokaliteten ble registrert i 2002 og hadde et totalt areal på 1481,32m² (inkludert sikringszone). Det ble tatt ut kullprøver fra alle profiler, og 3 mikromorfologiprøver fra profilen som skar gjennom tufta. I tillegg ble alle brente hasselnøttskall tatt vare på for datering.

Lokaliteten strakk seg fra 26 til 28moh, og bar preg av å ha vært besøkt ved flere ulike perioder i forhistorisk tid. Det ble blant annet funnet 3 patinerte lansettmikrolitter, som indikerer besøk i mellommesolittisk tid. Det samme gjør flere vannrullede makroflekkfragment. I materialet ble det også funnet store mengder bipolare kjerner, fragment fra flekke- og redskapsproduksjon og mikroflekker. Hovedbruksfasen for lokaliteten har dermed trolig ligget i senmesolittisk tid, noe som også støttes av strandlinje- og 14C-dateringene (se rapport for nærmere detaljer om dateringsresultat). Det ble funnet få slipte gjenstander, men 2 fragment av slipeplater, 4 slipte meisler og 1 mulig meiselfragment indikerer bruk i neolittisk tid. En flateretusjert bladformet pilspiss kan ha blitt skutt bort på lokaliteten sent i neolittisk tid, eller i bronsealder. Et siste nevneverdig trekk ved funnmaterialet er mengden borspisser, totalt 22 stk. Disse stammer trolig fra den senmesolittisk-/tidligneolittisk tid, og kan muligens knyttes til reparasjon av båter og annet marint fangstutstyr på stedet. Materialet er dominert av flint, deretter kvarts og bergkrystall. Det ble også funnet noe jaspis, av svært varierende kvalitet. Rundt 26,5 moh ble det funnet en delvis steinsatt forsenkning som ble tolket til å være restene av en grophuskonstruksjon. Funnene ble gjort i det marint avsatt sand og grus, med tydelig podsolprofil. Deler av undergrunnen bestod av svært tettpakket aurhelle. Prosjektleder: Merete Moe Henriksen. Feltleder: Skule Spjelkavik.

T21061 (hulefunn førromersk jernalder, kat. av Torkel Johansen)

Arkeologisk etterundersøkelse. F. av en lærerskolestudent i hulen "Bølekonta" i 1986. Funnet ble meldt til lensmann og Vitenskapsmuseet av Bjørg Hårstad, og deler av skjelettene ble tatt inn ved

lensmannens undersøkelse av stedet. En arkeologisk befarings ble foretatt i 1987, samt en påfølgende arkeologisk etterundersøkelse i 1988. De to menneskelige skjelettene lå i et ca. 30 kvm. stort rom i hulen. Skjelett 1 (unr. 2) skal ha ligget mellom ildstedet og den østre vegg i hulen, med hodet mot SØ. Skjelett 2 (unr. 3-4) ble funnet spredt i hulen; kraniet var fastklemt under en stein, mens lårbeina lå samlet i NV og lå sammen med andre bein og garnsøkken (unr. 1). Det ble påvist til sammen 4 ildsteder i hulen med til dels mye brent beinmateriale i disse. I ett av ildstedene ble det også funnet en delvis utbrent stokk (unr. 33). SV i hulen lå også en liten samling albueskjell (unr. 8). Dateringene plasserer ildstedene i romertid og folkevandringstid (unr. 41-43), dvs. korresponderende dateringer med daterte prøver av menneskeskjelettene (jfr. unr. 47-50). Det ble også påvist to samlinger av kvist ("leier"), men tre herfra gav en dateringer til tidlig middelalder (unr. 44-45).

Skjelettene, garnsøkke, skjell, ildsteder og muligens også dyrebein indikerer at hulen har vært oppholdssted for mennesker over en periode. De patologiske skadene på skjelett 1 (huggmerker i bekkenet), indikerer at dette individet har vært utsatt for dødelig vold. Skadene på skjelett 2 kan ha oppstått postmortalt. De s.k. "leiene" av tre og kvist kan indikere at hulen senere har vært oppholdssted for dyr, noe som kan forklare skjelettens omrotede og delvis fragmenterte tilstand.

T27311 (kat. av Hanne Bryn)

Arkeologisk undersøkelse av to steinalderlokaliteter på Korsmyra i Bud, Møre og Romsdal. Undersøkelsen ble gjennomført høsten 2016 i forkant av boligutbygging på området. Lokalitetene daterte seg henholdsvis til tidligmesolitikum (T27310) og neolitikum (T27311), og det ble til sammen gjort over 35000 funn på de to lokalitetene.

Korsmyra 1 (T27311) var en kulturlagslokalitet med svært stor funntetthet. Området som ble avdekket hadde en størrelse på 489 m², og det utgravde området var på tilsammen 218 m². Kulturlaget dekket hele lokaliteten og hadde flere steder en tykkelse på mer enn 40 cm. Til sammen ble det katalogisert 26861 litiske funn fra lokaliteten. Flint var det dominerende råstoffet, men det ble også funnet mer enn 50 pilspisser av slipt skifer. Skiferkniv, fragment av en fiskekrok og en harpun trolig av horn/gevir finnes også blant funnmaterialet. 10 kullprøver og 19 brente hasselnøttskall er katalogisert. C14-dateringene fra disse prøvene viste en gjentakende bruk av lokaliteten gjennom hele neolitikum, med en hovedfase i mellomneolitikum. Kulturlaget hadde gode bevaringsforhold og det ble gjort funn av en større mengde animalosteologisk materiale, og til sammen 247 kontekster animalosteologisk materiale ble katalogisert. 24 av disse kontekstene ble analysert av Universitetsmuseet i Bergen.

Vedlegg 3: Eksempler på gjenstandsbeskrivelser

1. Pilspiss av jern. Nærmest som Serning 1966, pl. 84, nr. 13, men med noe rettere og mer parallelle egglinjer, samt en mindre markert rygglinje. Spissen er korrodert og små stykker av overflaten er avskallet. L. 12,8 cm, hvorav 8 cm er blad, 3,3 cm er tangehals og 1,7 cm er tangestift. Bladets stb. 2,0 cm. Vekt: 22,1 g.
2. Ildstål av jern som R.426. Korrodert overflate, ellers godt bevart. L. 6,8 cm, h. 4,8 cm.
3. Gjenstand til ukjent bruk. Dyreformat friskulptur av kopperlegering, muligens løve med bakovervendt hode som biter om halen. Dyrets bakben danner ett stykke, mens begge forben er avbrutt. Figuren kan ha dannet øvre avslutning på en større gjenstand.
4. 31 rand-, buk- og bunnskår av et rundbuket leirkar, nærmest Bøe 1931, fig. 22. Grovt kvartsmagret grått gods, t. 0,8-0,9 cm. Karet har en fortykket og jevnt avrundet munningsrand, og polert, konkavt halsparti. Karets overdel og buk er ruslemmet. Fem skår har matskorper. Munningsdiam. ca. 20 cm. Bunn diam. ca. 16 cm. Skårenes stl. 8,5 cm. Vekt: 790g.
5. Trinnøks av grønn sort bergart. Nærmest indentisk med H.Gjessing 1920, fig. 61. Nakken er spiss, tverrsnittet er ovalt. Formen er symmetrisk konisk. Eggen har en flat hvelvet side. Stykket har nok vært glattslipt over det hele, men er nå en del forvitret. Kun et parti på øksens bakre del bærer spor av sliping. L. 18 cm, stb. 4,1 cm, stt. 3,4 cm.

Vedlegg 4: Steinaldermateriale - inndeling, nummerering og pakking

For steinalderundersøkelser finnes spesifikke retningslinjer for inndeling og nummerering som skal ivareta nødvendig systematikk og effektivitet i katalogiseringsarbeidet. Ta evt. kontakt med magasin for å avklare spørsmål om dette før oppstart av katalogiseringen.

Bruk av undernummer

VM tildeler **unike undernummer innenfor hver graveenhet** etter følgende system:

- Avslag av samme råstoff fra samme graveenhet gis felles undernummer. En trenger normalt bare å angi dette som 012 – avslag, og evt. angi antall mikro, medio, makro og fragment i beskrivelsesfeltet. Dersom en ønsker en mer presis inndeling, kan en angi underkategoriene mikro, medio, makro- og fragment som separate linjer i grid med egne undernummer. Dersom en velger denne løsningen, bør en gjøre dette konsekvent for alle avslag innen et museumsnummer. En kan da få en samlet summering av disse kategoriene til slutt. Her må en imidlertid tenke gjennom hvor mye tid en har til rådighet i etterarbeidet.
- *Øvrige objekter(redskaper, våpen etc.) fra samme graveenhet gis unike undernummer*
 - **Unntak I:** avslag med bruksspor, kjernefragmenter, flekkelignende avslag og flekkefragmenter kan tildeles felles undernummer innen samme graveenhet dersom det er hensiktsmessig (dvs. med antall > 1). Slike gjenstander kan også gis separate undernummer dersom en ønsker å fremheve spesielle trekk ved enkeltobjektene.
 - **Unntak II:** Ubearbeidet råstoff, brent leire, skjørbrent stein osv. gis felles undernummer innenfor hver graveenhet. Dette tas kun inn dersom det er faglig interessant, men kan ellers kasseres.
- En samler **aldri** gjenstander fra forskjellige typegrupper i samme undernummer

Innen hver graveenhet kan det være greit å følge rekkefølgen i katalogiseringsnøkkelen mht. innlegging av enkeltgjenstander (flekker, avslag og kjerner katalogiseres først, deretter øvrige gjenstander).

Erfaringsmessig er det også lettere å lese kvalitetssikre registreringene dersom en angir råstoffene i en gitt rekkefølge i hver graveenhet, feks. flint – kvarts – kvartsitt – bergkrystall – skifer – øvrige bergarter. Dette er en *anbefaling* ment for å lette lesbarhet og korrekturlesning i tabellvisning. Dersom rekkefølgene av en eller annen grunn ikke følges, trenger en mao. ikke rette opp disse!

Eksempel: En funnpose fra rute 101x 102y, SV-kvadrant inneholder 8 avslag av flint, 4 avslag av kvarts, 2 ensidige platformkjerner av flint, 2 bipolare kjernefragmenter av kvarts, 1 smalflekk av flint, 1 smalflekk av kvartsitt. Undernummer tildeles da på følgende måte:

1. Smalflekk av flint
2. Smalflekk av kvartsitt
3. 8 avslag av flint
4. 4 avslag av kvarts
5. Ensidig kjerne av flint
6. Ensidig kjerne av flint
7. 2 bipolare kjernefragmenter av kvarts

Alternativt, med en mer presis inndeling av avslagene:

1. Smalflekk av flint
2. Smalflekk av kvartsitt
3. **2 mikroavslag av flint**
4. **3 medioavslag av flint**
5. **2 makroavslag av flint**
6. **1 fragment av flint**
7. 4 medioavslag av kvarts
8. Ensidig kjerne av flint
9. Ensidig kjerne av flint
10. 2 bipolare kjernefragmenter av kvarts

Merking av steinaldermateriale

Gjenstandsmaterialet merkes etter følgende system:

- For avslag merkes det største avslaget i posen med undernummer.
- Diagnostiske objekter merkes med separate undernummer

Funnermerking gjøres i ytterkant av gjenstand der nummeret er lett synlig, men ikke unødvendig skjemmende. En bør etterstrebe en påskrift av undernummer som

(a) ikke er skjemmende for gjenstanden (bruk gjenstandens "bakside"!)

(b) som ikke ødelegger områder med bruksspor, dekor osv.

Vanligvis funn merkes funn på formen **Museumsnr:Undernummer** (f.eks. T 22768:342). For små gjenstander, eller gjenstander hvor "full" nummerering vil være unødvendig skjemmende, kan en velge å kun angi undernummer, da på formen **:undernummer** (f.eks. :342). Kolon før undernummeret markerer at det er undernummeret som angis.

Merking av funn skal gjøres med farge/lysbestandig blekk eller penn (pennesplitt med hvitt blekk eller sort tusjpenn av typen Staedtler Pigment Liner 0.05). Alle steingjenstander skal påføres lakk (Paraloid) etter merking (f.eks. med Q-tips). Dette skyldes at undernummeret lett viskes vekk uten

lakkering. For bergarter som skifer, grønnstein, kvarts osv. bør man også legge et lag lakk FØR merking, slik at en unngår at pennefargen trenger ned i råstoffet.

Pakking av steinaldermateriale

Funnposer merkes med lys- og vannbestandig tusj penn av typen Staedtler størrelse S ved katalogisering. Sort fargebestandig kulepenn kan også benyttes. *Rød, grønn eller andre farger skal ikke benyttes, da disse ikke er fargebestandige.*

Funn fra samme graveenhet sorteres ved pakking i hvor museumsnummer : undernummer, gjenstandskategori og råstoff angis. Funnene pakkes etter følgende system:

- Avslag av samme råstoff legges i samme pose merket "T-nr./U.nr.", "Avslag" og type råstoff.
- Diagnostiske gjenstander av samme råstoff legges i samme pose merket "T-nr./U-nr" (fra-til), "Gjenstander" og type råstoff.
- Alle funnposer legges i en samlepose for graveenheten hvor kontekstinformasjon er angitt (gjerne den opprinnelige funnposen). Denne posen skal påføres *rekken med undernummer* posen inneholder (f.eks. "T 22768:25-34"), samt kontekstinformasjon (X, Y, kvadrant, lag osv.).
- Skjøre gjenstander, eller gjenstander som er av en størrelse som kan medføre fare for øvrige funn (f.eks. store kjerner) legges i egne poser eller esker. Disse må da påføres musnr, unr. og kontekstinformasjon.
- De viktigste funnene fra en undersøkelse – typisk de samme funnene som velges ut for fotografering – svis ned i egne esker for lettere tilgjengelighet.

○	○	○	○
T-22768:17	T-22768:18	T-22768:19-24	T-22768:17-24
Avslag	Avslag	Gjenstander	103x / 99y SV
Flint	Kvartsitt	Flint	Lag 2

Figur 8: Eksempel på merking av avslagsposer, gjenstandspose og "samlepose" / kontekstpose

